

**Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені
М.П. Драгоманова**

**Професор
Григорій Іванович Волинка**

Біобібліографічний покажчик

Київ – 2009

ББК 87.3 (4Укр) : 74.584(4Укр)738.1: 22.3+91.28

УДК 140.8 : 378.113.1(092) : 012

П84В

*Упорядник бібліографічного покажчика : Н.І.Тарасова
Науковий редактор: Л.В.Савенкова, канд. пед. наук
Бібліографічний редактор : Г.І.Шаленко*

П84В

Біобібліографічний покажчик серії “Вчені НПУ імені М.П.Драгоманова” присвячений 60-річчю від дня народження та 30-річчю науково-педагогічної діяльності заслуженого діяча науки і техніки України, академіка Української академії політичних наук, доктора філософських наук, проректора з наукової роботи НПУ імені М.П.Драгоманова, завідувача кафедри філософії професора Волинки Григорія Івановича.

Покажчик містить основні дати життя та діяльності, нарис-інтерв'ю, покажчик друкованих праць професора Г.І.Волинки.

П84В

Професор Григорій Іванович Волинка: біобібліографічний покажчик /Міністерство освіти і науки України; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Кафедра філософії; Наукова бібліотека. Упорядник бібліографічного покажчика Н. І. Тарасова. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 41 с. портрет. –Серія : Вчені НПУ імені М.П.Драгоманова.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова протокол №2 від 30 жовтня 2008 р.

С Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, 2009.

Основні дати життя та діяльності Г.І.Волинка

Григорій Іванович Волинка народився 1 травня 1949 року у місті Ніжин Чернігівської області в сім'ї робітників: Волинка Івана Тихоновича і Любові Дмитрівни.

- 1964 р.** – Закінчення 8-го класу середньої школи № 1 м. Ніжин
- 1964-1968 рр.** – Навчання в Київському електромеханічному технікумі залізничного транспорту
- 1968-1971 рр.** – Служба в армії
- 1971-1976 рр.** – Навчання в Київському державному університеті імені Тараса Шевченка
- 1976-1979 рр.** – Навчання в аспірантурі філософського факультету Київського державного університету імені Тараса Шевченка
- З 1979 р.** – Працює в Київському державному педагогічному Інституті імені О.М.Горького на посадах:
асистент, старший викладач, доцент
- 1980 р.** - Захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук на тему: „Діалектико-матеріалістичні основи стилю мислення сучасної науки”

- 1989 р.** – Захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора філософських наук на тему: „Соціально-практична функція матеріалістичної діалектики”
- З 1989 р.** – Очолює кафедру філософії КДПІ ім. О.М.Горького
- 1991 р.** - Професор кафедри філософії
- 1997 р.** – Академік Української академії політичних наук
- Нагороджений нагрудним знаком „Відмінник освіти України” (1997, 1999)
- 2000 р.** – Присвоєно почесне звання „Заслужений діяч науки і техніки”.
- Увійшов до складу Експертної ради ВАК України
- З 2003 р.** – Призначений на посаду проректора з наукової роботи та міжнародних зв'язків НПУ ім. М.П.Драгоманова
- Нагороджений Подякою Київського міського голови
- 2004 р.** – Увійшов до складу Громадської колегії при Голові

ВАК України

- Нагороджений нагрудним „Знаком пошани”
- Нагороджений золотою медаллю №1 „Михайло Петрович Драгоманов.1841-1895 рр.”
- Нагороджений орденом Святого Рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня
- Нагороджений Подякою Київського міського голови

2006 р.

- Призначений головою спеціалізованої вченої ради НПУ ім. М.П.Драгоманова по захисту дисертацій з філософської антропології, філософської культури та філософії освіти
- Нагороджений нагрудним знаком „За наукові досягнення”
- Нагороджений нагрудним знаком „Відмінник освіти України”
- Нагороджений Почесною грамотою Академії педагогічних наук України

2007 р.

- Нагороджений Патріархом Київським і всієї Руси-

України Філаретом Орденом Кирила і Мефодія

2008 р.

– Призначений головою спеціалізованої вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова по захисту дисертацій з філософської антропології, філософії культури та історії філософії

- Призначений директором Інституту магістратури, докторантури (за сумісництвом)

- За рейтингом 2007-2008 навчального року визнаний кращим професором НПУ імені М.П.Драгоманова

2010 р. -Награждения: удостоены ордена «За заслуги» III степени –проректор по научной работе Национального педуниверситета им.Драгоманова, доктор философских наук, професор Григорий Волинка // 2000: еженедельник. – 2010. –22-28 января, №3(494).-Держава, В8.

Біографічна довідка

Григорій Іванович народився 1 травня 1949 р. у місті Ніжин Чернігівської області в сім'ї робітників Волинка Івана Тихоновича і Любові Дмитрівни. Після восьми класів Ніжинської середньої школи №1 вступив до Київського електромеханічного технікуму залізничного транспорту, пройшов армійську службу. Випускник Київського національного університету імені Тараса Шевченка (1976), аспірант філософського факультету (1976–1979). З листопада 1979 р. працює в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова (тоді Київський державний педагогічний інститут імені О. М. Горького) на посадах асистента, старшого викладача, доцента, професора. З 1989 року очолює кафедру філософії, у вересні 2003 р. призначений на посаду проректора університету з наукової роботи та міжнародних зв'язків.

Доктор філософських наук (1989 р.), професор (1991 р.), академік

Української академії політичних наук (1997 р.), заслужений діяч науки і техніки України (2000 р.). Кандидатська дисертація Г. І. Волинки „Діалектико-матеріалістичні основи стилю мислення сучасної науки” (1980 р.) присвячена онтологічним і методологічним засадам стилю мислення в природознавстві ХХ століття. Докторська „Соціально-практична функція матеріалістичної діалектики”, захищена у березні 1989 року, стосувалась історії і теорії діалектичного дискурсу та соціально-практичних функцій діалектики. Після отримання диплома доктора філософських наук (1989 р.) і призначення на посаду завідувача кафедри філософії керував аспірантами і консультував докторантів. Під опікою Г. І. Волинки кардинально змінилась проблематика кафедральних наукових досліджень. Вони все тісніше пов’язувались із питаннями духовних засад розбудови держави, із світоглядними запитами вищої педагогічної освіти, з історією вітчизняної і зарубіжної філософії. Його підопічними, працюючими у руслі зазначених питань, підготовлено і захищено 15 кандидатських і 5 докторських дисертацій. Понад п’ять років Г. І. Волинка входив до експертної ради ВАК України, є членом спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій при НПУ імені М. П. Драгоманова і КНУ імені Тараса Шевченка. З 2004 р. увійшов до складу Громадської колегії при Голові ВАК України. У 2006 р. призначений головою спеціалізованої вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова по захисту дисертацій з філософської антропології, філософії культури та історії філософії.

Григорій Іванович є головним редактором журналу “Людина і політика”, часопису «Культурологія. Релігієзнавство. Філософія», заступником Голови редакційної ради двадцяти серій Наукового часопису НПУ імені М. П. Драгоманова, членом редколегій журналів “Схід”, “Історичний календар”, “Пам’ять століть”, “Нова парадигма”, “Український богослов”, “Генеза”, “Філософія освіти”, щорічника “Україна дипломатична” та інших видань.

Багато уваги приділяє трансформації змісту філософської компоненти вищої освіти. За його навчальними програмами, посібниками і підручниками з філософських дисциплін навчаються студенти і аспіранти. Наукові інтереси Г. І. Волинки поширюються на питання освітніх засад походження філософського дискурсу, історію філософії, методологію наукового пізнання, гносеологію і логіку, історію освіти. Опублікував понад 100 праць, серед яких 20 - це книги, написані у співавторстві і одноосібно.

Професор Г. І. Волинка удостоєний державних нагород і почесних відзнак громадських організацій. Він має державне почесне звання “Заслужений діяч науки і техніки України” (Указ Президента України № 1178 від 17 жовтня 2000 р.), нагрудний знак “За наукові досягнення” (Наказ Міністерства освіти і науки України № 27 від 3 січня 2006 р.), медаль “Відмінник освіти України” (1997 р., 1999 р.), нагрудний знак “Знак пошани” (Розпорядження Київського міського голови від 29 березня 2004 р., № 78), золоту медаль № 1 “Михайло Петрович Драгоманов. 1841-1895 рр.” (Наказ ректора НПУ імені М. П. Драгоманова від 29 грудня 2004 р.), орден Святого Рівноапостольного князя Володимира Великого II ступеня (Указ Патріарха Київського і всієї Руси-України № 994 від 28 квітня 2004 р.), орден Святого Рівноапостольного князя Володимира Великого III ступеня (Указ Патріарха Київського і всієї Руси-України № 998 від 17 травня 2004 р.), Орден Кирила і Мефодія (Указ Патріарха Київського і всієї Руси-України № 135 від 1 жовтня 2007 р.), подяки Київського міського голови № 12738 від 17 травня 2003 р. в № 28344 від 29 червня 2004 р., Почесну грамоту Академії педагогічних наук України (7 червня 2006 р.).

Філософські роздуми з приводу...

З інтерв'ю доктора філософських наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, Валентина Семеновича Крисаченка з професором Г.І.Волинкою:

Про головні спрямування науково-педагогічної діяльності

- Григорію Івановичу, чисельні зовнішні відгуки і схвальні оцінки зробленого Вами і Вашими колегами, у тому числі і моя особиста, дають всі підстави серйозно говорити про наукову школу професора Г.І.Волинки. Ви виростили з півтора десятка кандидатів, п'ятьох докторів наук, опікувались становленням докторського ступеню та професорства багатьох нині відомих науковців, зокрема А. Швецової, В. Корнієнка, Н. Мозгової, Т. Андрущенко, Ф. Кирилюка, Ю. Федіва, І. Немчинова, М. Зайцева, Н. Шуст та інших. Ваші монографії, посібники і підручники, підготовлені разом з

однодумцями, схвалені і науковою громадськістю, і студентством. Скажіть, будь ласка, а як Ви, зсередини оцінюєте свою наукову спільноту, з якою так плідно працюєте?

- Скажу чесно, донедавна я не задумувався про якусь особливу інституалізацію своєї дослідницької групи. Першим про неї як про наукову школу Григорія Волинка публічно сказав мій шановний ректор академік В.П.Андрущенко. Я щиро вдячний йому за це.

Добре розумію, що з галузі гуманітарних наук, а особливо в освітянській сфері, твердження про існування якоїсь наукової школи, просто приречене на проблематичність. До речі, це певною мірою стосується і природничих наук, особливо на допарадигмальних стадіях їх еволюції, коли має місце конкуренція наукових співтовариств, методологічних підходів, ідей, інтерпретацій фактів. Лише з формуванням загальноприйнятої дисциплінарної матриці (парадигми) наука стає «нормальною», а спільнота, яка висунула загальноприйнятну парадигму, - науковою школою. За радянських часів в гуманітарних науках була одна школа з єдиною загальноприйнятістю її парадигм. Зараз часи змінились. Тому на статус школи може претендувати будь-яка спільнота.

Але, зрозуміло, що такі претензії мають бути обґрунтованими, а їх ґрунт - забезпечувати належну міру визнання спільноти з боку наукової громадськості. Найбільш ґрунтовні чинники конститування наукової школи в гуманітарній галузі спробую хоча б побіжно перерахувати.

По-перше, це – визнаний науковий статус фундатора школи, його докторство і повне професорство, наявність солідних публікацій у провідних державних і недержавних видавництвах, почесні державні і академічні відзнаки, нагороди громадських дослідницьких спільнот, обрання до академій, підготовка докторів і кандидатів наук, головування у спеціалізованих вчених радах, керівництво періодичними фаховими науковими виданнями, членство у редколегіях тощо.

По-друге, спільна наукова і навчально-методична робота докторів і кандидатів наук, підготовлених фундатором, їх входження до спеціалізованої вченої ради при науковій школі з метою відтворення кадрового потенціалу, видання школою фахового наукового часопису, спільних публікацій, наявність аспірантури і докторантури.

По-третє, тематичні спрямування наукової роботи членів співтовариства, що мають певні позитивні особливості у порівнянні із спрямуваннями інших спільнот.

По-четверте, особливості інструментарію і методологічних підходів.

По-п'яте, оригінальність і новизна досягнутих результатів наукової роботи, їх визнання і цитування в Україні і за рубежом.

Основою нашої школи стала нечисельна молода наукова спільнота кафедри філософії, керівництво якою я успадкував від доктора філософських наук, професора Олексія Пилиповича Павелка у 1989 році.

Школу склали талановиті, добре освідчені і продуктивні науковці. До нас час від часу приєднувались фахівці інших навчальних і наукових закладів. Їх прізвища – серед моїх співавторів. Склад школи - принципово плінний, хоча в ній є константне ядро. Чого немає в школі – це домінування очікувано пануючої відносини "вчитель-учень". Я не вважаю себе вчителем, бо вчусь у своїх талановитих колег набагато ефективніше, ніж вони думають. Я вдячний їм, що вони не перестають бути щиро цікавими для мене. Отже, працюють, постійно долаючи власну обмеженість. Це зобов'язує.

І ще одне. Не можна адмініструванням і силовими засобами залучити когось до плідної наукової роботи. Тих викладачів, до кого такі засоби вимушено застосовуються, треба рекомендувати на інші, не викладацькі посади.

Нагадаю, що грецьке слово "схоле", від якого походить назва всіх шкіл, означає дозвілля, свободу від прагматики. Буття наукової школи – це вільна і взаєморадісна співпраця однодумців, які хоча б на короткий час об'єднались для розв'язання якоїсь значущої проблеми.

Тож і моя школа базується на спільній або дотичній проблематиці, на всіма прийнятих підходах до проблем. Тому свою наукову школу я б назвав науковим співтовариством, до якого маю честь входити.

Розроблювана нами проблематика охоплює питання освітніх засад походження філософії, історичної еволюції філософських вчень у світі і в Україні, методології наукового пізнання, гносеології і логіки, культурології та історії освіти. Парадигма сповідуваних нами дослідницьких підходів характеризується пильною увагою до першоджерел, архівних документів, емпіричних матеріалів, логіко-методологічних засобів розв'язання поставлених питань. Продукція нашого співтовариства принципово орієнтується на доступність і зрозумілість. Адже пишемо ми не лише для вузьких фахівців, а й для студентів. Отут наша наукова спільнота справді є школою, оскільки всі ми – викладачі.

Пара фраз про досягнення

- Григорію Івановичу, а чи не могли б Ви у зв'язку зі сказаним вище назвати три — чотири незаперечні концептуальні здобутки наукового співтовариства професора Г.І.Волинка?

- Спробую, але боюсь, шановний Валентине Семеновичу, не всім вони видадуться незаперечними. Бо в філософії, як Ви знаєте, усі сперечаються з усіма. І це природно та доречно. Принаймні, коли сперечаються по суті.

Першим я би назвав суттєве уточнення концепції походження філософії та розширення уявлень про таємничу природу філософського дискурсу, здійснене мною в одній із недавно опублікованих книг. Як відомо, довгий час вважалося, що поява філософствування і філософії обумовлюється трансформацією міфу під впливом соціальних та пізнавальних факторів. Я звернув увагу ще на один фактор — освітній. Він виникає в цивілізаційні часи на ґрунті релігії з її жорсткою увагою до гранично точного транслювання новим поколінням букви і духу релігійних текстів. Перші школи були релігійними (школи шумерських писців, індійські школи муні тощо). Жорстко-аскетична організація освіти в таких

школах породжувала феномен протестного простору в духовному світі індивіда. Я довів, що саме цей феномен спричинив найголовніші засади зародження філософського дискурсу, а саме, рефлексію, герменевтичну здатність, жагу розуміння і готовність до компаративного аналізу. Думаю, феномен протестного простору особистості, що індукується і сьогоднішньою освітою, не буде обійдений нашими філософами освіти, культурологами, педагогами, оскільки робить зрозумілими безліч обставин виходження індивіда в культуру.

Другою концептуальною знахідкою, детально проаналізованою у моїй книзі «Філософія Стародавності і Середньовіччя в освітньому контексті», стала парадоксальна надмірність інформаційної змістовності міфу. Міфи первісних народів — бездонні акумулятори досвіду. Оскільки не існувало сторонніх носіїв досвідної інформації, вона мала повністю і без втрат передаватись в індивідуальні духовні світи представників кожного нового покоління. Я прослідкував трансформацію засобів такої передачі і дійшов висновку, що їх рудименти досить добре працювали в навчальних закладах Платона (Академія), Аристотеля (Лікей), в середньовічних монастирських школах і навіть в університетах пізнього Середньовіччя. Всі вони орієнтувались на вичерпну освіченість, що фактично ставила освічену людину на межу знаного і незнаного, даючи широкі можливості для трансцендентування-творчості. В Нові часи починається жорстке дозування змісту освіти з його помітними плюсами і багатьма непомітними мінусами. Щоб позбутися принаймні деяких з мінусів, варто посилити увагу вчених-освітян до близького і далекого історичного спадку, зокрема, до феномену перенадмірності освіти.

Третім концептуальним здобутком нашого наукового співтовариства я назвав би розпочату ще у 1989 році розробку нової стратегії трансформації змісту філософської освіти студентів і аспірантів. Ця стратегія виходить із принципів історичності, поліфонії і повноти. Згідно з першим принципом, основою філософської освіченості має бути історія філософії. Згідно з

другим — освіченість має включати максимально повне, в ідеалі — перенадмірно повне багатоголосся філософських питань і відповідей на них. Згідно з третім принципом, студенти та аспіранти мають знати зміст усіх традиційних розділів філософії.

У ході здійснення цих стратегічних завдань нами були розроблені принципово нові програми нормативних курсів з філософських дисциплін. Була підготовлена і затверджена Колегією МОН України 25 березня 1993 р. «Програма кандидатського іспиту з філософії» (В. П. Андрущенко, Г. І. Волинка та ін.). Здійснена підготовка і видання «Читанки з історії філософії» (у 6 книгах /За ред. Г. І. Волинка). У 1999 році нами був виданий перший в Україні великий підручник з історії філософії «Вступ до філософії: Історико-філософська пропедевтика» (Г. І. Волинка, В. І. Гусєв, І. В. Огородник, Ю. О. Федів). Завдяки своєму двадцятитисячному тиражеві підручник став доступним усім, хто вивчає філософію в Україні. Ю. О. Федів і Н. Г. Мозгова написали і у 2000 р. видали великий посібник «Історія української філософії» (наук. редактор Г. І. Волинка). Через два роки він був перевиданий за Державною програмою соціально значимих видань. У 2004 році за цією ж Держпрограмою вийшла прекрасно оформлена новаторська і змістовна книга Н. Г. Мозгової «Київська духовна академія. 1819-1920. Філософський спадок» (наук. редактор Г. І. Волинка). У 2005 році Н. Г. Мозговою видана глибока монографія «Логіко-гносеологічна проблематика в київській духовно-академічній філософії XIX - початку XX ст.». Ми також підготували і у 2005 році видали підручник «Історія філософії в її зв'язку з освітою» (автори Г. І. Волинка, Н. Г. Мозгова, І. В. Огородник, Ю. О. Федів). Вийшли два великі посібники з логіки (Н. Г. Мозгова) і «Філософські науки» (Г. І. Волинка, Н. Г. Мозгова, Ю. О. Федів). Всі вони втілюють принципи, визнані науковою школою.

По-четверте, хоча б побіжно назву декілька інших здобутків нашого наукового співтовариства.

Так, Н. Г. Мозгова довела, що логіко-гносеологічні пошуки професорів Київської духовної академії спричинювались європейськими революційними зрушеннями у галузі основ математики, математичної логіки та психології. І лише обумовлений специфікою закладу тісний зв'язок логіки з метафізикою загальмував розвиток логічної науки в Києві. Маю відзначити також досить вірогідний висновок про київські витoki такого масштабного феномену, як російський космізм та «філософія загальної справи». Мною та Н. Г. Мозговою документально обгрунтований ідейний і особистісний вплив випускника Київської духовної академії професора Й. Г. Міхневича на фундатора філософії російського космізму і теоретичної космонавтики М. Ф. Федорова, якого Й. Г. Міхневич навчав у Рішельєвському ліцеї.

Проведені мною, Ю. О. Федівим та Н. Г. Мозговою дослідження університету як соціокультурного феномену показали, що саме педагогічний вищий навчальний заклад в сучасних умовах втілює класичну складову вищої університетської освіти. Бо саме він є прямим спадкоємцем базового структурного підрозділу перших університетів - факультету *artes liberales*.

Досліджуючи духовні впливи Київської академії на культуру зарубіжних країн, зокрема Грузії, ми разом з Н. Г. Мозговою і В. О. Дорошкевичем відкрили, що в кінці XIX століття в Тифліській семінарії працював випускник КДА Микола Булгаков. Як виявилось, це був рідний дядько відомого письменника Михайла Булгакова, про якого не знали навіть маститі московські булгаковознавці. До того ж навчав він не кого-небудь, а самого Ладоса Кецовелі, пізніше, вірогідно, і його близького друга та однокашника по Горійському духовному училищу Й. Джугашвілі. Проаналізований нами конфлікт Миколи Булгакова з семінаристами дозволив по-новому висвітлити подальші стосунки Й. Сталіна з Михайлом Булгаковим.

Хотілося б сказати і про те, що саме нашій науковій спільноті (мені, Н. Г. Мозговій, О.О. Борисенко) ректор НПУ ім. М. П. Драгоманова доручив

(Наказ № 365 від 17 листопада 2003 р.) провести поглиблене дослідження витоків і ґрунту університету. Я пишаюся, що ми змогли виконати завдання В.П.Андрущенка і довести, що відлік життя Національного педагогічного розпочинається з 4 грудня 1834 року. Хіба це не досягнення школи? Результати нашого дослідження публікувались і про них знає наукова громадськість. Вкажу лише на мою велику статтю «Щодо витоків і ґрунту НПУ імені М. П. Драгоманова» («Освіта», № 19, 14—21 квітня 2004 року). Прочитайте, якщо ще не встигли. Вони увійшли також у підготовлену нами книгу «Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова : 1834-2004: Історія. Сьогодення. Перспективи» / Авт. : В. П. Андрущенко, Г. І. Волинка, Н. Г. Мозгова та ін.

Перелік наших знахідок і здобутків можна було б продовжити але я зупинюсь, оскільки Ви, Валентине Семеновичу, просили назвати не більше чотирьох. Не ображайтесь, якщо я зайняв Вашу увагу довше, ніж Ви розраховували.

Витоки і вчителі

— *Розмаїття наукових спрямувань і цікаві знахідки Вашої, Григорію Івановичу, дослідницької спільноти справляють добре враження. Цікаво б дізнатися, хто вчив особисто Вас, звідки бере початок Ваша школа?*

Всі ми, Валентине Семеновичу, з філософського факультету Київського університету. Усіх нас вчили майже одні і ті ж самі викладачі. Особисто мені викладали професори і доценти, які за штатним розписом працювали на відділенні філософії протягом 1971— 1976 років, коли я був студентом. Шаную усіх і усім глибоко вдячний.

Першу лекцію, яку я почув в університеті, прочитав Д. Х. Острянин. Другу — В. С. Дмитриченко, від якого я отримав на семестровому іспиті свою першу п'ятірку за античну філософію. Підозрюю, з легкої руки мудрого чоловіка і заядлого риболова Володимира Савелійовича мені поталанило закінчити університет з «червоним» дипломом. Начала «сократичної майєвтики» привив В. О. Босенко, палкий прибічник матеріалістичної

діалектики. В. Т. Павлов, навпаки, закликав до точності, визначеності, математично-логічного розрахунку. Розрадою душі на двох перших курсах була психологія, яку читав В. А. Роменець. Запамяталасть також космогонія і космологія, читана знаменитим С. К. Всехсвятським.

Центральними дисциплінами третього курсу були гносеологія (І. В. Бичко, В. Г. Табачковський), німецька класична філософія (М. О. Булатов і Ю. В. Кушаков), історія марксистської філософії (Ю. К. Савельєв і П. О. Загороднюк), філософські питання природознавства (П. С. Дишлевий), філософські питання математики (О. І. Кедровський), критика сучасної буржуазної філософії (І. В. Бичко).

Неабияку роль у моєму професійному становленні відіграла невеличка студентська спільнота людей, щиро зацікавлених у своєму професіоналізмі. В ній були старшокурсники, зокрема мій майбутній співавтор В. І. Гусєв. До неї входили також студенти на курс старші — В. П. Андрущенко, Л. І. Карнаухов, В. М. Князєв, В. Л. Пертушенко, В. І. Ярошовець, Л. А. Чекаль. Разом зі мною в ній брали участь і мої однокурсники — Є. К. Бистрицький і Б. О. Парахонський. Тоді ми щиро дружили, завзято сперечались, разом готувались до іспитів і були членами студентського наукового товариства, опікуваного В. О. Босенком.

Вже й не збагну, як трапилось, що десь з весни 1973 р. ми втрьох стали ледь не повноправними членами відділу логіки і методології наукових досліджень Інституту філософії АН України. Здається, завдячуючи А. М. Лою, Є. І. Андросу чи К. К. Жолу, науковому співробітнику відділу, з яким до того познайомився Є. К. Бистрицький. Завідував відділом М. В. Попович, працював у відділі С. Б. Кримський. Вони були молодими, веселими, надзвичайно цікавими для нас і, як пізніше виявилось, для філософської братії країн СРСР. Ми щиро пишалися ними.

На четвертому курсі нашу трійцю однокурсників заманив до свого семінару декан філософського факультету П. С. Дишлевий, бувший заступник директора Інституту філософії. Завдяки йому, нам прийшлося

грунтовно оволодіти історією природознавства, філософськими питаннями природничих наук. Завдяки Петрові Сидоровичу, мені — спочатку студентові, згодом — його аспірантові, пощастило неодноразово виступати на справжніх міжнародних наукових симпозіумах з філософії науки в Дубні, Обнінську, Москві, Казані і, зрозуміло, Києві.

З випускними курсами прийшла спеціалізація. А з нею — череда цікавих спецкурсів. В. І. Шинкарук блискуче прочитав великий спецкурс по історичній еволюції предмету філософії. М.В.Попович, викладацька манера якого і сьогодні є для мене безмежно симпатичною, дав нам низку посправжньому езотеричних лекцій з історії логіки і методології наукового пізнання. Глибокими і цікавими були роздуми М. Ф. Тарасенка, В. Г. Табачковського, О. І. Яценка, В. П. Іванова, М. В. Дученка, А. Т. Нелепа, І. Ф. Надольного.

Київську філософську школу (філософський факультет плюс Інститут філософії) любили в Союзі. Любили та поважали і тих, кого я маю честь вважати своїми вчителями. Завдячуючи їм, нас, студентів і аспірантів, тепло приймали непересічні філософи інших республік. Так, разом з Б. О. Парахонським і Є. К. Бистрицьким ми мали тривалу бесіду з В. Ф. Асмусом на його дачі в Передєлкіно, зустрічались і мали бесіди з Б. М. Кедровим, О. Ф. Лосевим, Ю. М. Лотманом, М. К. Мамардашвілі, Ф. Х. Кессіді та багатьма іншими мислителями сучасності. Незабутніми і, без сумніву, наслідковими були чисельні інтелектуальні контакти з такими природознавцями, як Бруно Понтекорво, І. Д. Блохінцев, В. А. Амбарцумян, О. І. Ахієзер.

Перспективи

- Григорію Івановичу, як заведено, насамкінець, я маю запропонувати Вам викласти свої роздуми щодо подальшого персонального розвитку Вашої наукової спільноти, щодо новацій у галузі її проблематики та методології, щодо планованих видань. Що ви можете сказати про перспективи Вашого шанованого наукового співтовариства?

- Можна відповісти "ухильно", як це любить робити мій друг Леонід Чекаль? Тож, відповідаю : побачимо...

Хронологічний покажчик друкованих праць професора Г.І.Волинки

1977

- ❖ Логічні та гносеологічні аспекти проблеми походження принципів побудови теорії // Вісник Київського університету. Філософія. - К. : Вид-во КДУ, 1977. – Вип. 9. – С.77–81. – Літ. : 5 н.
- ❖ Об одной особености стиля мышления современной науки // Философские проблемы современного физического познания : тезисы докладов и выступлений / Объединенный ин-т ядерных исследований.– Дубна, 1977. – С.187-188.

1978

- ❖ О взаимосвязи понятий «метод» и «стиль» научного мышления //Философские проблемы современного естествознания. – К.: Изд-во КГУ, 1978. – Вып. 45. – С. 31–37. – Літ. : 10 н.
- ❖ К вопросу о нормативной и аффективной составляющей метода познания // Тезисы Летней школы молодых философов. – Казань, 1979.- С. 74-75.

1980

- ❖ О категориальных основаниях стиля научного мышления // Философские проблемы современного естествознания. – К.: Изд-во КГУ, 1980. – Вып. 48. – С.115-122.

- ❖ Диалектико-материалистические основания стиля мышления современной науки : автореф. дис. ...канд. философ. наук. 09.00.01 / Киевский государственный университет имени Тараса Шевченко. – К., 1980. – 22 с.
- ❖ О категориальных основаниях стиля научного мышления // Философские проблемы современного естествознания. – К.: Изд-во КГУ, 1980. – Вып. 48. – С.75–81.

1981

- ❖ Деформация социокультурных оснований научного мышления «исторической» школой буржуазной философии / Г. И. Волянка, Л. И. Карнаухов // Философские проблемы современного естествознания. – К. . : Изд-во КГУ, 1981. – Вып. 51.– С.10–16.
- ❖ Критика буржуазных фальсификаций социальной обусловленности научного мышления / Г. И. Волянка, Л. И. Карнаухов // Проблемы философии. – К.: Изд-во КГУ, 1981. – Вып. 53. – С.88–96.

1982

- ❖ Онтологические основания принципа дополнительности // Принципы современного физического познания: материалы и тезисы Всесоюзной конференции. – Обнинск, 1982.- С.111-112.

1983

- ❖ Естественнo-научная картина мира как детерминанта стиля мышления /А. Ф. Павелко, Г. И. Волянка и др. // Философские проблемы

современного естествознания. – К. : Изд-во КГУ, 1983. – Вып. 55. – С.3–9.

- ❖ Теоретические вопросы стиля работы / А. Ф. Павелко, Г. И. Волянка // Проблемы философии. – К. : Изд-во КГУ, 1983. – Вып. 58.– С.74–81.

1985

- ❖ К характеристике всеобщности метода материалистической диалектики //Взаимосвязь методологии и методов специальных наук : тезисы докладов и выступлений на Всесоюзном симпозиуме, Обнинск,. – М., 1985. – С. 97–98.
- ❖ Некоторые вопросы воспитания у студентов творческого отношения к труду в процессе изучения марксистской диалектики / А. Ф. Павелко, Г. И. Волянка // Проблемы философии.– К. : Изд-во КДУ, 1985.– Вып. 65.– С.97–103.
- ❖ Научные основы руководства формированием нового человека / В. Л. Василенко, В. И. Волович, Г. И. Волянка и др. – К.: Политиздат Украины, 1985. – 278 с.

1986

- ❖ Взаимосвязь теории и практики / Н. В. Дученко, Г. И. Волянка, О. И. Кедровский, В. И. Гусев. – К. : Высшая школа, 1986. – 252 с.
- ❖ Диалектико-материалистические принципы формирования активной социально-практической позиции личности // Формирование социально-активной позиции молодого рабочего. – М. : МГПИ, 1986. – С. 96–105.

- ❖ Матеріалістична діалектика і суспільне життя. – К.: Політвидав України, 1986. – 157 с.
- ❖ Методи і форми наукового пізнання: методичні рекомендації / Г. І. Волинка, Ю. Д. Скворцов; Міністерство вищої і середньої спец. освіти України. – К., 1986. – 28 с.
- ❖ Практика, ее структура и основные функции // Взаимосвязь теории и практики. – К. : Вища школа, 1986. – С. 29–62.

1987

- ❖ Диалектико-материалистические принципы формирования активной социально-практической позиции личности / Г. И. Волинка, Л. И. Карнаухов // Проблемы философии. – К.: Изд-во КГУ, 1987.– Вып.73.– С.8–13.– Лит.: 6 н.
- ❖ О социально-практических основаниях диалектики как универсальной методологии творчества // Научно-технический прогресс и творчество : тезисы 1-й Всесоюзной научно-технической конференции. – М.: Знание, 1987. – С. 61–62.

1988

- ❖ Марксистско-ленинская философия. В 2-х ч. Ч. 1 : Диалектический материализм: методика комплексного изучения вузовского курса /И. В. Бычко, М. Л. Злотина, ... Г. И. Волинка и др. – К.: УМК ВО Минвуза УССР, 1988. – 264 с.
- ❖ Научные знания и человеческий фактор практики // Философские и социальные проблемы научно-технического прогресса: тезисы докладов

Всесоюзного симпозиума / Всесоюзная школа молодых философов.
Минск, 1988 г. – Минск, 1988.*

- ❖ Социально-практическая функция материалистической диалектики. – К.: Вища школа, 1988.– 199 с.– (Философская монография).

1989

- ❖ Социально-практическая функция материалистической диалектики : автореф. дис. ... докт. философ. наук. 09.00.01 / Киевский государственный университет имени Тараса Шевченко. – К., 1989. – 32 с.
- ❖ Социально-практическая функция материалистической диалектики : дис. ... докт. философ. наук. 09.00.01 / Киевский государственный университет имени Тараса Шевченко. – К., 1989. – 198 с.

1990

- ❖ Київський державний педагогічний інститут імені О. М. Горького. 1920–1990. Історичний нарис. До 70-річчя / Авт. : П. П. Хропко, О. Г. Лозовицький; Редкол. : М. І. Шкіль, Г. І. Волинка та ін. – К. : Рад. школа, 1990. – 201 с.
- ❖ О некоторых закономерностях самореализации и самоперестройки личности // Проблемы самореализации личности в педвузе и общеобразовательной школе : тезисы докладов / Киевский государственный педагогический институт им. А. М. Горького. – К. : КГПИ, 1990. – С. 12–14.

- ❖ Практика как специфически человеческий способ отношения к миру : методическая разработка для студентов / Киевский государственный педагогический институт имени О. М. Горького. – К. : КГПИ, 1990. – 24 с.
- ❖ Філософські основи екології // Радянська освіта. – 1990. – № 32. – С. 3.

1991

- ❖ Рефлексия, мотивация и самотворчество личности / Г. И. Волинка и др. //Творчество : теория и практика: II Всесоюзная научная конференция: тезисы докладов /Киевский государственный педагогический институт имени А. М. Горького. – К. : КГПИ, 1991. – Ч.1 (секц.1, 2, 3). – С.87–90.

1992

- ❖ Читанка з історії філософії. У 6-ти кн. / Г. І. Волинка, Л .І. Карнаухов, С. М. Гатальська, В. Ф. Бурлачук, В. М. Тарасенко; За ред. Г. І. Волинки. – К. : Довіра, 1992. – Кн. 1 : Філософія Стародавнього світу. – 207 с.

1993

- ❖ Многознание и скорбь // Социальные последствия современных изменений в обществе. – М. : Знание, 1993. – С. 428-437.
- ❖ Програма кандидатського іспиту з філософії для аспірантів, стажистів і пошукачів / **Г. І. Волинка**, В. П. Андрущенко та ін.; Міністерство освіти України. Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 1993. – 14 с.

- ❖ Програма курсу «Вступ до філософії» / Г. І. Волинка та ін. / Міністерство освіти України. – К. : НМК ВО, 1993. – 12 с.
- ❖ Читанка з історії філософії. У 6-ти кн. / Г. І. Волинка, Л. І. Карнаухов, С. М. Гатальська, В. Ф. Бурлачук, В. М. Тарасенко; За ред. Г. І. Волинки. – К. : Довіра, 1993. – Кн. 6: Зарубіжна філософія ХХ ст. – 239 с.

1994

- ❖ Возможна ли философская эсхатология? // Философские проблемы прогностики: труды Международного симпозиума. – СПб., 1994. – С. 58-73.
- ❖ Людина і світ: методичні поради до вивчення курсу /Київський університет імені Тараса Шевченка; За заг. ред. М. Ф. Тарасенка; Авт. В. П. Андрущенко, Г. І. Волинка, Л. В. Губерський, М. П. Ігнат'єв та ін. – К.: Фотовідеосервіс, 1994. – 112 с.
- ❖ Екзистенціально-антропологічні мотиви в філософській творчості Г.Сковороди / Г. І. Волинка, Д. С. Бачев // Григорій Сковорода – видатний український письменник, філософ, просвітителі : тези доповідей вузівської наук.-практ. конференції, Київ, листопад 1994 р. / Міністерство освіти України; Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; Укл. П. П. Хропко, Г. І. Волинка та ін. – К.: УДПУ, 1994. – С. 6.
- ❖ Жити велів «по натурі» і «сродності»: Г. Сковорода / Ю. О. Федів, Г. І. Волинка // Віче. – 1994. – № 11. – С.124–131.

- ❖ Комплексна індивідуалізована система оцінювання діяльності студентів по засвоєнню курсу філософії / **Г. І. Волинка**, ... Ю. О. Федів та ін. // Міжвузівська науково-практична конференція «Впровадження рейтингової системи оцінювання знань студентів вузу», присвячена 75-річчю УДПУ імені М. П. Драгоманова : тези доп., 24 листоп. 1994 р.; Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К.: УДПУ, 1994. – С.62–63.

- ❖ Типова програма курсу «Історія української філософії» для педагогічних вузів / Ю. О. Федів, **Г. І. Волинка** та ін.; Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К.: УДПУ, 1994. – 12 с.

- ❖ Энергия мысли и свет культуры : к 100-летию со дня смерти М. П. Драгоманова // Правда Украины. – 1994. – 20 июня.

- ❖ Як підготуватись до іспиту з дисципліни «Людина і світ» // Репетитор. – 1994. – № 5–6.

1995

- ❖ Вступ до філософії у конспективному викладі : навчальний посібник для студентів / Міністерство освіти України; Інститут системних досліджень освіти; Український державний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова; За ред. Г. І. Волинки та Ю. О. Федіва. – К.: Віпол, 1995. – 184 с.

- ❖ Вступ до філософії : програма, плани семінарських занять та завдання на самостійну роботу для студентів заочного відділення / Міністерство освіти України; Національний педагогічний університет ім. М. П.

Драгоманова; Кафедра філософії; Уклад. **Г. І. Волинка**, Ю. О. Федів та ін. – К., Переяслав-Хмельницький : УДПУ, 1995. – 14 с.

- ❖ Ідея соборності України у суспільно-політичних поглядах М. П. Драгоманова / Ю. О. Федів, **Г. І. Волинка** // Суспільно-історична спадщина М. П. Драгоманова і сьогодення: тези Драгоманівських читань, 21 червня 1995 р. / Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Кафедра культурології. – К. : УДПУ, 1995. – С. 7–8.
- ❖ Історія філософії : програма кандидатського іспиту / Міністерство освіти України; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; Кафедра філософії. – К.: Віпол, 1995. – 12 с.

1996

- ❖ Філософія освіти, чи просто філософія? // Філософія як складова сучасної педагогічної освіти : зб. наук. праць студентів університету-членів проблемних груп кафедри філософії / Міністерство освіти України; УДПУ імені М. П. Драгоманова ; Редкол. : Г. І. Волинка, Ю. О. Федів та ін. – К. : УДПУ, 1996. – С. 3–7.
- ❖ Філософія як складова університетської освіти : зб. наук. праць студентів університету-членів проблемних груп кафедри філософії / Міністерство освіти України; УДПУ імені М.П.Драгоманова ; Ред. **Г. І. Волинка**. – К.: УДПУ, 1996. – 94 с.

1997

- ❖ Михайло Бахтін // Східнослов'янська філософія в іменах / За ред. І. В. Огородника. – К. : Либідь, 1997. – С. 8.*

- ❖ Феномен університету //Університетська освіта : історія і сьогодення.- К., 1998.- С.98-105*.

1999

- ❖ Філософія середніх віків і сучасна духовна культура : матеріали до лекцій, прочитаних студентам факультету міжнародних відносин у 1995–1999 рр. : навчальний посібник для студентів та аспірантів вузів / Київський інститут «Слов'янський університет».– К., 1999.– 101 с.
- ❖ Вступ до філософії : Історико-філософська пропедевтика: підручник для студентів вузів / **Г. І. Волинка**, В. І. Гусєв, І. В. Огородник, Ю. О. Федів: За ред. **Г.І . Волинка**. – К. : Вища школа, 1999. – 624 с.

2000

- ❖ Абітурієнту Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова 2000 року: Правила прийому. Екзамени. Програми фахових випробувань. Зразки білетів /МОН України. НПУ ім. М.П.Драгоманова; Упоряд.: М.І.Шкіль, Ю.П.Гудзь, П.В.Дмитренко, О.С.Падалка, В.Г.Нижник, А.Г.Слюсаренко, І.Г.Трегуб, Б.І.Андрусишин, В.І.Андріяшин, А.Г.Авдієвський, В.І.Бондар, А.Г.Болгарський, Р.М.Вернидуб, Г.П.Грищенко, В.І.Гончаров, І.І.Дробот, М.І.Жалдак, І.П.Колесник, М.І.Кравачук, Г.Д.Панченко, В.П.Пастухов, В.С.Полинцев, О.О.Сушко, Л.І.Мацько, В.П.Покась, О.К.Сусол, Е.В.Татарчук, О.А.Хомік, Б.Г.Хоменко, Т.С.Клюбіна, Н.М.Кузьміна, П.П.Хропко, Л.Д.Канишевська, М.М.Фоменко, Л.Л.Макаренко, М.І.Шут, Г.О.Козачук, **Г.І.Волинка**.- К.:НПУ,2000. – 116 с.

- ❖ Антропологія Й. Міхневича і генеза російського комізму / **Г. Волинка**, Н. Мозгова // Людина і політика. – 2000. – №5. – С.40–44.
- ❖ До питання про місце філософії в університетській освіті / **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова // Пульсар. – 2000. – № 9. – С.57–60.
- ❖ Історія української філософії : навчальний посібник / Ю. О. Федів, Н. Г. Мозгова; Наук. ред. : **Г. І. Волинка**. – К.: Україна, 2000. – 512 с.
- ❖ Про хронотопос духовних впливів навчального закладу : текст лекції /Міністерство освіти і науки України. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К.: НПУ, 2000. – 16 с.

2001

- ❖ Дещо про часопростір духовності Київської духовної академії / Н. Мозгова, В. Дорошкевич, **Г. Волинка** // Людина і політика: Політологія. Історія. Філософія. Економіка. Право. – 2001. – №2, березень-квітень. – С. 125-138. – Літ.: 54 н.
- ❖ Феномен педагогічного університету та деякі принципи його осмислення / **Г. І. Волинка**, Ю. О. Федів // Наукові записки / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2001. – Вип. 7: Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. – С. 5–20.

2002

- ❖ Сталін і Булгакови : метафізика духовної впливовості Київської академії /**Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова, В. О. Дорошкевич // Сучасний стан і перспективи розвитку соціально-гуманітарних наук та освіти : збірник

наукових праць присвячений 10-річчю соціально-гуманітарного факультету / Редкол.: Б. І. Андрусишин (відп.ред.) та ін. – К., 2002. – С. 82–99.

- ❖ Університет як соціокультурний феномен : історія і українська сучасність /**Г. Волинка**, Н. Мозгова, Ю. Федів //Людина і політика. – 2002. – N2. – С.82–96.
- ❖ Феномен педагогічного університету як предмет філософського осмислення // Вісник : збірник наукових статей викладачів, докторантів, аспірантів НПУ імені М. П. Драгоманова. – К. : НПУ, 2002. – Вип. 1. – С. 132–138.
- ❖ Феномен університету (з виступу проф. **Г. І. Волинка** „Феномен педагогічного університету як предмет філософського осмислення” //Педагогічні кадри. – 2002. – № 8 (1523), жовтень. – С.3.
- ❖ Філософія : посібник для аспірантів і пошукувачів, які готуються до кандидатського іспиту з філософії / **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова, Ю. О. Федів; Міністерство освіти України; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К.: НПУ, 2002. – 64 с.
- ❖ Філософія політики : короткий енциклопедичний словник / НАН України; Академія педагогічних наук України; Київський національний університет імені Тараса Шевченка /Авт.-упоряд. : В. П. Андрущенко, М. І. Бойченко, В. С. Бакіров, ...**Г. І. Волинка** та ін.; За ред. Л. В. Губерського. – К.: Знання України, 2002.– 670 с.
- ❖ Філософія як складова університетської освіти : збірник наукових праць студентів університету – членів проблемних груп кафедри філософії

/Міністерство освіти і науки України. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; **Г. І. Волинка** та ін. (ред. кол.). – К. : НПУ, 2003. – 96 с.

- ❖ Хто пробуджує мислителя : кафедра філософії // Освіта.– 2002.– № 54, 20–27 листопада.– С.10.

2003

- ❖ Дещо про філософські орієнтації Михайла Петровича Драгоманова //Перші Міжнародні драгоманівські читання: матеріали, 30 вересня – 2 жовтня 2003 р. / Міністерство освіти і науки України. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Відп. ред. В. П. Андрущенко, Укл. **Г. І. Волинка**, В. П. Сергієнко, Л. Л. Макаренко. – К.: НПУ, 2003. – Вип. 1.– С. 61–66.
- ❖ Дещо про філософські орієнтації Михайла Петровича Драгоманова //Пам'ять століть : історичний науковий та літературний журнал / КНУ імені Т. Шевченка, Ген. дирекція по обслуговуванню іноземних представництв, Історичний клуб "Планета". – К., 2003. – N5. – С. 30–33
- ❖ Михайло Драгоманов і Національний педагогічний університет / В. Андрущенко, **Г. Волинка**, Н. Мозгова //Освіта України. – 2003. – № 72, 23 вересня. – С.6
- ❖ Міфорелігійні засади стародавньої освіти і філософії // Людина і політика : Український соціально-гуманітарний науковий журнал. – К.; Харків; Львів : Міжнародний інститут порівняльного аналізу, 2003. – N6. – С. 109–122.

- ❖ Перші Міжнародні драгоманівські читання: матеріали : 30 вересня - 2 жовтня 2003 р. / Міністерство освіти і науки України. АПН України. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Відп. ред. В. П. Андрущенко, Укл. **Г. І. Волинка**, В. П. Сергієнко, Л. Л. Макаренко. – К.: НПУ, 2003. – Вип. 2. – 225 с.

- ❖ Подвійне громадянство людини у світах природи і свободи : (ким був М.П.Драгоманов у філософії) матеріали Перших Міжнародних драгоманівських читань // Освіта. – 2003. – № 44, (24 вересня - 1 жовтня). – С. 5

- ❖ Філософія в педагогічному університеті: історія, сучасність, перспективи // Філософія як складова університетської освіти : збірник наукових праць студентів університету – членів проблемних груп кафедри філософії / Міністерство освіти і науки України, НПУ імені М.П. Драгоманова. – К. : НПУ, 2003. – С. 3–24.

- ❖ Філософія як складова університетської освіти : зб. наук. праць студентів університету - членів проблемних груп кафедри філософії /Міністерство освіти України; НПУ ім. М. П. Драгоманова ; Ред. **Г .І. Волинка**. – К.: НПУ, 2003. – 98 с.

2004

- ❖ Видатні постаті в оточенні Йосипа Міхневича / **Г. Волинка**, Н. Мозгова //Пам'ять століть : Історичний науковий та літературний журнал / КНУ імені Т. Шевченка, Ген. дирекція по обслуговуванню іноземних представництв, Історичний клуб "Планета". – К., 2004. – N1. – С. 4–20.

- ❖ 170-річчя Київського національного – це свято і драгоманівців // Освіта. –2004. – №7, 4-11 лютого.

- ❖ Щодо витоків і ґрунту НПУ імені М. П. Драгоманова // Освіта. – 2004. – № 19, 14-21 квітня 2004.

- ❖ Філософія як складова університетської освіти : історія і сучасність // Молодь, освіта, наука, культура і національна самосвідомість : зб. матеріалів VII Всеукраїнської наук.-практ. конференції, Київ, 15–16 квітня 2004 р.; У 7-ми т. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – Т. 1. – С. 14–28.

- ❖ Ювілей Київського національного і витоків НПУ імені М. П. Драгоманова // Освіта України. – 2004. – № 8, 23 березня.

2005

- ❖ Генетичні корені Національного педагогічного // Педагогіка духовності : поступ у третє тисячоліття: матеріали міжнародної наукової конференції, 19 квітня. – К. : НПУ, 2005. – С. 60-65.

- ❖ Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. 1834–2004. Історія. Сьогодення. Перспективи / В. П. Андрущенко, **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова, П. В. Дмитренко, І. І. Дробот. – К. : Навч. книга, 2005. – 255 с.

- ❖ Від натурфілософії до філософії одкровення (Фрідріх Шеллінг) // Історичний календар. 2005. – К., 2005. – Вип. 11. – С. 69–77.

- ❖ Наукові школи Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова / Ред. : Андрущенко В. П.; укл. Бех В. П., **Волинка Г. І.** – К.: "Четверта хвиля", 2005. – 328 с.

- ❖ Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Історія. Сьогодення. Перспективи. 1934–2004. / Авт. : В. П. Андрущенко, **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова, П. В. Дмитренко, І. І. Дробот. – К.: Навчальна книга, 2005. – 255 с. – Бібліогр. : с. 242–253.

- ❖ Про домінантні спрямування школи : інтерв'ю з професором Г. І. Волинкою; записав В. С. Крисаченко // Наукові школи Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова / Ред. : В. П. Андрущенко, укл. В. П. Бех, **Г. І. Волинка**. – К. : Четверта хвиля, 2005. – С.131–136.

- ❖ Професори Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : 1997–2005. Біографічний довідник : до 170-річного ювілею / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; За ред. В. П. Андрущенка, Упоряд. В. П. Бех, **Г. І. Волинка**. – К. : Вид-во НПУ, 2005. – 227 с.

- ❖ 170-річчя Київського національного – це свято і драгоманівців // Директор школи, ліцею, гімназії : науково-практичний журнал для керівників закладів освіти: Фахове видання з педагогічних та психологічних наук, затверджено ВАК України з 2001 р. / Міністерство освіти і науки України. Академія педагогічних наук України. Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова. – К., 2005. – N2. – С. 7–8.

- ❖ У витоків вищої освіти Київщини : до 170-річчя НПУ імені М. П. Драгоманова / **Г. Волинка**, Н. Мозгова // Пам'ять століть : Історичний науковий та літературний журнал / КНУ імені Т. Шевченка, Ген. дирекція по обслуговуванню іноземних представництв, Історичний клуб "Планета". – К., 2005. – N2. – С. 15–56.

- ❖ Філософські науки: посібник для аспірантів / **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова, Ю. О. Федів; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К.: НПУ, 2005. – 102 с.
- ❖ Філософія Гегеля – наука, істинне знання // Історичний календар. 2005. – К., 2005. – Вип. 11. – С. 324–332.
- ❖ Філософія Стародавності і Середньовіччя в освітньому контексті : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Вища освіта, 2005. – 544 с.
- ❖ Філософський словник соціальних термінів. – 2-ге вид., доп. / В. П. Андрущенко, І. В. Бойченко, М. І. Михальченко, ... **Г. І. Волинка** та ін.; За ред. В. П. Андрущенка. – К., Харків: "Р.И.Ф", 2005. – 672 с.
- ❖ Філософські науки : посібник для аспірантів і пошукачів, які готуються до кандидатського іспиту з філософських наук / **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова, Ю. О. Федів; Міністерство освіти і науки України. Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. – К.: НПУ, 2005. – 104 с.

2006

- ❖ Видатні постаті в оточенні Й. Міхневича // Український церковний історичний журнал / Церковно-історичне наукове товариство. – 2006. – №1 (5). – С. 71–82.
- ❖ Михайло Драгоманов : Вибрані праці. [У 3-х т., 4 кн.] /Редкол.: В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин, В. П. Бех, **Г. І. Волинка**, Л. І. Мацько, В. Ф. Погребенник (відп. секретар); Андрущенко В. П.,

Погребенник В. Ф. Велич Михайла Драгоманова, с. 3-14; Упоряд. та примітки В. Ф. Погребенник. – К. : Знання України, 2006. - Т. 1, кн. 1: Історія. Педагогіка. Публіцистика. - 342 с.

- ❖ Епоха еллінізму : кепос Епікура та римський епікуреїзм // Нова парадигма : Філософія. Політологія. Соціологія / Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. – К., 2006. – Вип. 58. – С. 3–15. – Літ. : 11 н.
- ❖ Драгоманов і Пирогов : зустріч через століття / Н.Мозгова, **Г.Волинка** //Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. Сер. Філософія. – Тернопіль, 2006. – № 16. – С.40–44.
- ❖ Історія філософії в її зв'язку з освітою: підручник для студентів вищих навчальних закладів / **Г. І. Волинка**, В. І. Гусев, Н. Г. Мозгова, І. В. Огородник та ін. ; За ред. **Г. І. Волинка**. – К. : Каравела, 2006. – 480 с. – Бібліогр. : с. 463–473.
- ❖ Філософія і філософські науки : посібник для підготовки до кандидатських іспитів / **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова, Ю. О. Федів; Міністерство освіти і науки України. АПН України. Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006.– 120 с.
- ❖ Філософія як складова університетської освіти : зб. наук. праць студентів університету–членів проблемних груп кафедри філософії / Міністерство освіти України; НПУ ім. М. П. Драгоманова; Каф. філософії ; За ред. **Г. І. Волинка** (вступ. слово: «Філософія в педагогічній університетській

освіті: історія, сучасність, перспективи») та ін. (ред. кол.). – К.: НПУ, 2006. – 47 с.

- ❖ Християнсько-мусульманський діалог в контексті євроатлантичних прагнень України : зб. наук. матеріалів /**Г. І. Волинка** (відп. ред.) та ін.; Держ. департамент у справах релігій. – К., 2006. – 96 с.
- ❖ Ще раз про філософську позицію Михайла Драгоманова // Другі міжнародні драгоманівські читання: матеріали : до 165-річчя з дня народження Михайла Драгоманова / Міністерство освіти і науки України. АПН України. Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова та ін.; Редкол.: В. П. Андрущенко (відп. ред.),... **Г. І. Волинка** та ін. ; Укл. **Г. І. Волинка**, Л. Л. Макаренко, О.П.Симоненко. – К. : НПУ, 2006. – Вип. 1.– С.45–48.
- ❖ Щедрий учинок вченого і педагога: до 55-річчя від дня народження Володимира Беха //Пам'ять століть. – 2006. – № 1 . – С. 196–198.

2007

- ❖ Гілея. Історія. Політологія. Філософія : науковий вісник / Редкол. з філософії : В. П. Андрущенко, **Г. І. Волинка** та ін. – К., 2008. – Вип. 7. – 344 с.
- ❖ До питання про часопростір духовної впливовості Київської академії // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Філософські науки. – Житомир, 2007. – №2. – С.97–117.

- ❖ До проблеми витоків російського космізму // Вісник Національного авіаційного університету. Сер. Філософія. Культурологія. – К.: НАУ, 2007. – №1 (5). – С.12–16.

- ❖ Михайло Драгоманов : вибрані праці. [У 3-х т., 4 кн.] / Редкол.: В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин, В. П. Бех, **Г. І. Волинка**, Л. І. Мацько, В. Ф. Погребенник (відп. секретар); Упоряд. та примітки В. Ф. Погребенник. – К. : Знання України, 2006. – Т. 1, кн. 2: Історія. Публіцистика. Політологія. – 2007. – 272 с.

- ❖ Михайло Драгоманов : вибрані праці. [У 3-х т., 4 кн.] / Редкол. : В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин, В. П. Бех, **Г. І. Волинка**, Л. І. Мацько, В. Ф. Погребенник (відп. секретар); Упоряд. та примітки В.Ф.Погребенник. – К.: Знання України, 2007. – Т. 2: Фольклористика. Літературознавство. – 2007.– 439 с.

- ❖ Михайло Драгоманов : вибрані праці. [У 3-х т., 4 кн.] / Редкол. : В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин, В. П. Бех, **Г. І. Волинка**, Л. І. Мацько, В. Ф. Погребенник (відп. секретар) ; Упоряд. та примітки В. Ф. Погребенник. – К. : Знання України, 2007. – Т. 3 : Літературознавство. – 299 с.

2008

- ❖ Всегда ли вывод «после этого», значит по причине этого» (post hoc, ergo propter hoc) является ошибкой? (логико-гносеологический подход) / **Г. И. Волинка**, В. А. Дорошкевич, Н. Г. Мозгова // Новая парадигма. Філософія. Політологія. Соціологія : журн. наук. праць / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова : Ред. колегія Б. І. Андрусишин, В. П. Андрущенко, ...**Г. І. Волинка** та ін. – К. : НПУ, 2008. – Вип. 74. – С. 3–11. – Літ. : 11 назв.

- ❖ Гілея. Історія. Політологія. Філософія : наук. вісник / ред. колегія з філософії : В. П. Андрущенко, **Г. І. Волинка** та ін. – К., 2008. – Вип. 11. – 300 с.

- ❖ Гілея. Історія. Політологія. Філософія: наук. вісник / ред. колегія з філософії : В. П. Андрущенко, **Г. І. Волинка** та ін. – К., 2008. – Вип. 12. – 324 с.

- ❖ Історія зарубіжної філософії / **Г. І. Волинка**, Б. К. Матюшко, Т. П. Глушко // Навчально-методичний комплекс фахової підготовки бакалаврів спеціальності 6.030100 «Релігієзнавство (практична психологія)» / За ред. В. Д. Бондаренка, І. І. Дробота; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Інститут філософської освіти і науки. – К. : НПУ, 2008. – С. 180–233.

- ❖ Історія зарубіжної філософії / **Г. І. Волинка**, Б. К. Матюшко, Т. П. Глушко // Навчально-методичний комплекс фахової підготовки бакалаврів спеціальності 6.020301 «Філософія (практична психологія)» / За ред. **Г. І. Волинка**, І. І. Дробота, Л. В. Долинської ; Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. Інститут філософської освіти і науки. – К. : НПУ, 2008. – С. 5–58.

- ❖ Методологія гуманітарного пізнання / **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова // Навчально-методичний комплекс фахової підготовки бакалаврів спеціальності 6.020301 «Філософія (практична психологія)» / За ред. **Г. І. Волинка**, І. І. Дробота, Л. В. Долинської; Національний педагогічний університет ім. М.П.Драгоманова. Інститут філософської освіти і науки. – К. : НПУ, 2008. – С. 260–275.

- ❖ Русский космизм и философская мысль в духовных академиях / Н. Г. Мозговая, **Г. И. Волинка** // Соловьевские исследования : периодический сборник научных трудов. – Иваново, 2008. – Вып. 19. – С. 25–29.

- ❖ Найчук А. В. Філософська педагогічна думка України : динаміка у цивілізаційному вимірі : монографія / Рецензенти: **Г. І. Волинка**, М. П. Лукашевич. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 209 с.

- ❖ Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: навч. Посібник /Андрущенко В.П.,...Волинка Г.І.,...Дорошкевич В.О. та ін. – К.:Каравела,2009. -450 с.

Література про Г. І. Волинку

- ❖ Київський державний педагогічний інститут імені О. М. Горького. 1920–1990. Історичний нарис. До 70-річчя /Авт. : П. П. Хропко, О. Г. Лозовицький ; Ред. кол. : М. І. Шкіль, **Г. І. Волинка** та ін. – К. : Рад. школа, 1990. – Про Г. І. Волинку на стор. 147–149.

- ❖ Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова: Історичний нарис. 1920-1995. До 75-річчя. – К. : Т-во Толока, 1995. – Про Г. І. Волинку на стор. 121–122.

- ❖ Національний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова: історичний нарис. 1920-2000. – К. : Вид-во Четверта хвиля, 2000. – Про Г. І. Волинку на стор. 161–163.

- ❖ Хто пробуджує мислителя : кафедра філософії / Г. І. Волинка // Освіта. – 2002. – № 54, 20-27 листопада. – С.10.

- ❖ Григорій Волинка : обличчя факультету у долях його викладачів // Освіта. – 2002. – № 54, 20-27 листопада. – С.10.

- ❖ Еволюція київських закладів вищої педагогічної освіти у ХІХ–ХХ ст. / В. Булавко // Освіта України. – 2004. – № 12, 13 лютого. – С.2. – Про В. Андрущенко, Г. Волинку та ін.

- ❖ Про домінантні спрямування школи: інтерв'ю з професором Г. І. Волинкою; записав В. С. Крисаченко // Наукові школи Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова / Ред. В. П. Андрущенко, укл. В. П. Бех, Г. І. Волинка. – К. : Четверта хвиля, 2005. – Про Г. І. Волинку на стор. 131–136.

- ❖ Волинка Григорій Іванович // Професори НПУ імені М. П. Драгоманова : біографічний довідник 1997–2005 рр. /Упоряд. В. П. Бех, Г. І. Волинка ; за ред. В. П. Андрущенко. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – Про Г.І.Волинку на стор. 68.

- ❖ Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова. Історія. Сьогодення. Перспективи. 1934–2004 / Авт. : В. П. Андрущенко, Г. І. Волинка, Н. Г. Мозгова, П. В. Дмитренко, І. І. Дробот. – К.: Навчальна книга, 2005. – Про Г.І.Волинку на стор. 178–181, 207.

Зміст

Основні дати життя та діяльності Г.І.Волинки.....	3
Біографічна довідка	6
Філософські роздуми з приводу... (Інтерв'ю В.С.Крисаченка з Г.І.Волинкою).....	8
Хронологічний покажчик друкованих праць професора Г.І.Волинки.....	17
Література про Г.І.Волинку	38

Інформаційне видання

Друковані праці професора Г.І.Волинка

- ❖ Научные основы руководства формированием нового человека / В. Л. Василенко, В. И. Волович, Г. И. Волинка и др. – К.: Политиздат Украины, 1985. – 278 с.
- ❖ Взаимосвязь теории и практики / Н. В. Дученко, Г. И. Волинка, О. И. Кедровский, В. И. Гусев. – К. : Высшая школа, 1986. – 252 с.
- ❖ Матеріалістична діалектика і суспільне життя. – К.: Політвидав України, 1986. – 157 с.
- ❖ Методи і форми наукового пізнання: методичні рекомендації / Г. І. Волинка, Ю. Д. Скворцов; Міністерство вищої і середньої спец. освіти України. – К., 1986. – 28 с.
- ❖ Марксистско-ленинская философия. В 2-х ч. Ч. 1 : Диалектический материализм: методика комплексного изучения вузовского курса /И. В. Бычко, М. Л. Злотина, ... Г. И. Волинка и др. – К.: УМК ВО Минвуза УССР, 1988. – 264 с.
- ❖ Социально-практическая функция материалистической диалектики. – К.: Вища школа, 1988.– 199 с.– (Философская монография).
- ❖ Социально-практическая функция материалистической диалектики : дис. ... докт. философ. наук. 09.00.01 / Киевский государственный университет имени Тараса Шевченко. – К., 1989. – 198 с.

- ❖ Київський державний педагогічний інститут імені О. М. Горького. 1920–1990. Історичний нарис. До 70-річчя /Авт. : П. П. Хропко, О. Г. Лозовицький; Редкол. : М. І. Шкіль, Г. І. Волинка та ін. – К. : Рад. школа, 1990. – 201 с.

- ❖ Практика как специфически человеческий способ отношения к миру : методическая разработка для студентов / Киевский государственный педагогический институт имени О. М. Горького. – К. : КГПИ, 1990. – 24 с.

- ❖ Читанка з історії філософії. У 6-ти кн. / Г. І. Волинка, Л. І. Карнаухов, С. М. Гатальська, В. Ф. Бурлачук, В. М. Тарасенко; За ред. Г. І. Волинки. – К. : Довіра, 1992. – Кн. 1 : Філософія Стародавнього світу. – 207 с.

- ❖ Програма кандидатського іспиту з філософії для аспірантів, стажистів і пошукачів / **Г. І. Волинка**, В. П. Андрущенко та ін.; Міністерство освіти України. Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 1993. – 14 с.

- ❖ Програма курсу «Вступ до філософії» / Г. І. Волинка та ін. / Міністерство освіти України. – К. : НМК ВО, 1993. – 12 с.

- ❖ Читанка з історії філософії. У 6-ти кн. / Г. І. Волинка, Л. І. Карнаухов, С. М. Гатальська, В. Ф. Бурлачук, В. М. Тарасенко; За ред. Г. І. Волинки. – К. : Довіра, 1993. – Кн. 6: Зарубіжна філософія XX ст. – 239 с.

- ❖ Людина і світ: методичні поради до вивчення курсу /Київський університет імені Тараса Шевченка; За заг. ред. М. Ф. Тарасенка; Авт. В. П. Андрущенко, Г. І. Волинка, Л. В. Губерський, М. П. Ігнат'єв та ін. – К.: Фотовідеосервіс, 1994. – 112 с.

- ❖ Типова програма курсу «Історія української філософії» для педагогічних вузів / Ю. О. Федів, **Г. І. Волинка** та ін.; Український державний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К.: УДПУ, 1994. – 12 с.

- ❖ Вступ до філософії у конспективному викладі : навчальний посібник для студентів / Міністерство освіти України; Інститут системних досліджень освіти; Український державний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова; За ред. Г. І. Волинки та Ю. О. Федіва. – К.: Віпол, 1995. – 184 с.

- ❖ Вступ до філософії : програма, плани семінарських занять та завдання на самостійну роботу для студентів заочного відділення / Міністерство освіти України; Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова; Кафедра філософії; Уклад. **Г. І. Волинка**, Ю. О. Федів та ін. – К., Переяслав-Хмельницький : УДПУ, 1995. – 14 с.

- ❖ Історія філософії : програма кандидатського іспиту / Міністерство освіти України; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; Кафедра філософії. – К.: Віпол, 1995. – 12 с.

- ❖ Філософія як складова університетської освіти : зб. наук. праць студентів університету–членів проблемних груп кафедри філософії / Міністерство освіти України; УДПУ імені М.П.Драгоманова ; Ред. **Г. І. Волинка**. – К.: УДПУ, 1996. – 94 с.

- ❖ Філософія середніх віків і сучасна духовна культура : матеріали до лекцій, прочитаних студентам факультету міжнародних відносин у

1995–1999 рр. : навчальний посібник для студентів та аспірантів вузів / Київський інститут «Слов'янський університет». – К., 1999. – 101 с.

- ❖ Вступ до філософії : Історико-філософська пропедевтика: підручник для студентів вузів / **Г. І. Волинка**, В. І. Гусев, І. В. Огородник, Ю. О. Федів: За ред. **Г.І . Волинка**. – К. : Вища школа, 1999. – 624 с.
- ❖ Абітурієнту Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова 2000 року: Правила прийому. Екзамени. Програми фахових випробувань. Зразки білетів /МОН України. НПУ ім. М.П.Драгоманова; Упоряд.: М.І.Шкіль, Ю.П.Гудзь, П.В.Дмитренко, О.С.Падалка, В.Г.Нижник, А.Г.Слюсаренко, І.Г.Трегуб, Б.І.Андрусишин, В.І.Андріяшин, А.Г.Авдієвський, В.І.Бондар, А.Г.Болгарський, Р.М.Вернидуб, Г.П.Грищенко, В.І.Гончаров, І.І.Дробот, М.І.Жалдак, І.П.Колесник, М.І.Кравачук, Г.Д.Панченко, В.П.Пастухов, В.С.Полинцев, О.О.Сушко, Л.І.Мацько, В.П.Покась, О.К.Сусол, Е.В.Татарчук, О.А.Хомік, Б.Г.Хоменко, Т.С.Клюбіна, Н.М.Кузьміна, П.П.Хропко, Л.Д.Канишевська, М.М.Фоменко, Л.Л.Макаренко, М.І.Шут, Г.О.Козачук, **Г.І.Волинка**.- К.:НПУ,2000. – 116 с.
- ❖ Історія української філософії : навчальний посібник / Ю. О. Федів, Н. Г. Мозгова; Наук. ред. : **Г. І. Волинка**. – К.: Україна, 2000. – 512 с.
- ❖ Про хронотопос духовних впливів навчального закладу : текст лекції /Міністерство освіти і науки України. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К.: НПУ, 2000. – 16 с.
- ❖ Філософія : посібник для аспірантів і пошукувачів, які готуються до кандидатського іспиту з філософії / **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова, Ю. О.

Федів; Міністерство освіти України; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К.: НПУ, 2002. – 64 с.

- ❖ Філософія політики : короткий енциклопедичний словник / НАН України; Академія педагогічних наук України; Київський національний університет імені Тараса Шевченка /Авт.-упоряд. : В. П. Андрущенко, М. І. Бойченко, В. С. Бакіров, ...**Г. І. Волинка** та ін.; За ред. Л. В. Губерського. – К.: Знання України, 2002.– 670 с.
- ❖ Філософія як складова університетської освіти : збірник наукових праць студентів університету – членів проблемних груп кафедри філософії /Міністерство освіти і науки України. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; **Г. І. Волинка** та ін. (ред. кол.). – К. : НПУ, 2003. – 96 с.
- ❖ Перші Міжнародні драгоманівські читання: матеріали : 30 вересня - 2 жовтня 2003 р. / Міністерство освіти і науки України. АПН України. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Відп. ред. В. П. Андрущенко, Укл. **Г. І. Волинка**, В. П. Сергієнко, Л. Л. Макаренко. – К.: НПУ, 2003. – Вип. 2. – 225 с.
- ❖ Філософія як складова університетської освіти : зб. наук. праць студентів університету - членів проблемних груп кафедри філософії /Міністерство освіти України; НПУ ім. М. П. Драгоманова ; Ред. **Г. І. Волинка**. – К.: НПУ, 2003. – 98 с.
- ❖ Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. 1834–2004. Історія. Сьогодення. Перспективи / В. П. Андрущенко, **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова, П. В. Дмитренко, І. І. Дробот. – К. : Навч. книга, 2005. – 255 с.

- ❖ Наукові школи Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова / Ред. : Андрущенко В. П.; укл. Бех В. П., **Волинка Г. І.** – К.: "Четверта хвиля", 2005. – 328 с.

- ❖ Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Історія. Сьогодення. Перспективи. 1934–2004. / Авт. : В. П. Андрущенко, **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова, П. В. Дмитренко, І. І. Дробот. – К.: Навчальна книга, 2005. – 255 с. – Бібліогр. : с. 242–253.

- ❖ Професори Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : 1997–2005. Біографічний довідник : до 170-річного ювілею / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; За ред. В. П. Андрущенка, Упоряд. В. П. Бех, **Г. І. Волинка**. – К. : Вид-во НПУ, 2005. – 227 с.

- ❖ Філософські науки: посібник для аспірантів / **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова, Ю. О. Федів; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К.: НПУ, 2005. – 102 с.

- ❖ Філософія Стародавності і Середньовіччя в освітньому контексті : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Вища освіта, 2005. – 544 с.

- ❖ Філософський словник соціальних термінів. – 2-ге вид., доп. / В. П. Андрущенко, І. В. Бойченко, М. І. Михальченко, ... **Г. І. Волинка** та ін.; За ред. В. П. Андрущенка. – К., Харків: "Р.И.Ф", 2005. – 672 с.

- ❖ Філософські науки : посібник для аспірантів і пошукачів, які готуються до кандидатського іспиту з філософських наук / **Г. І. Волинка**, Н. Г.

Мозгова, Ю. О. Федів; Міністерство освіти і науки України. Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. – К.: НПУ, 2005. – 104 с.

- ❖ Михайло Драгоманов : Вибрані праці. [У 3-х т., 4 кн.] /Редкол.: В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин, В. П. Бех, **Г. І. Волинка**, Л. І. Мацько, В. Ф. Погребенник (відп. секретар); Андрущенко В. П., Погребенник В. Ф. Велич Михайла Драгоманова, с. 3-14; Упоряд. та примітки В. Ф. Погребенник. – К. : Знання України, 2006. - Т. 1, кн. 1: Історія. Педагогіка. Публіцистика. - 342 с.
- ❖ Історія філософії в її зв'язку з освітою: підручник для студентів вищих навчальних закладів / **Г. І. Волинка**, В. І. Гусев, Н. Г. Мозгова, І. В. Огородник та ін. ; За ред. **Г. І. Волинка**. – К. : Каравела, 2006. – 480 с. – Бібліогр. : с. 463–473.
- ❖ Філософія і філософські науки : посібник для підготовки до кандидатських іспитів / **Г. І. Волинка**, Н. Г. Мозгова, Ю. О. Федів; Міністерство освіти і науки України. АПН України. Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2006.– 120 с.
- ❖ Філософія як складова університетської освіти : зб. наук. праць студентів університету–членів проблемних груп кафедри філософії / Міністерство освіти України; НПУ ім. М. П. Драгоманова; Каф. філософії ; За ред. **Г. І. Волинка** (вступ. слово: «Філософія в педагогічній університетській освіті: історія, сучасність, перспективи») та ін. (ред. кол.). – К.: НПУ, 2006. – 47 с.

- ❖ Християнсько-мусульманський діалог в контексті євроатлантичних прагнень України : зб. наук. матеріалів /**Г. І. Волинка** (відп. ред.) та ін.; Держ. департамент у справах релігій. – К., 2006. – 96 с.

- ❖ Михайло Драгоманов : вибрані праці. [У 3-х т., 4 кн.] / Редкол.: В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин, В. П. Бех, **Г. І. Волинка**, Л. І. Мацько, В. Ф. Погребенник (відп. секретар); Упоряд. та примітки В. Ф. Погребенник. – К. : Знання України, 2006. – Т. 1, кн. 2: Історія. Публіцистика. Політологія. – 2007. – 272 с.

- ❖ Михайло Драгоманов : вибрані праці. [У 3-х т., 4 кн.] / Редкол. : В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин, В. П. Бех, **Г. І. Волинка**, Л. І. Мацько, В. Ф. Погребенник (відп. секретар); Упоряд. та примітки В.Ф.Погребенник. – К.: Знання України, 2007. – Т. 2: Фольклористика. Літературознавство. – 2007.– 439 с.

- ❖ Михайло Драгоманов : вибрані праці. [У 3-х т., 4 кн.] / Редкол. : В. П. Андрущенко (гол.), Б. І. Андрусишин, В. П. Бех, **Г. І. Волинка**, Л. І. Мацько, В. Ф. Погребенник (відп. секретар) ; Упоряд. та примітки В. Ф. Погребенник. – К. : Знання України, 2007. – Т. 3 : Літературознавство. – 299 с.

- ❖ Найчук А. В. Філософська педагогічна думка України : динаміка у цивілізаційному вимірі : монографія / Рецензенти: **Г. І. Волинка**, М. П. Лукашевич. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 209 с.

- ❖ Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: навч. посібник /Андрущенко В.П.,...Волинка Г.І.,...Дорошкевич В.О. та ін. – К.:Каравела,2009. -450 с.

- ❖ Наукові школи Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова /укл. : Г.І.Волинка, О.С.Падалка, Л.Л.Макаренко ; за заг. ред. В.П.Андрущенко. – 2-ге видання, допов. і перероб. - К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009.- 313 с. –(Серія “Вчені НПУ імені М.П.Драгоманова”. До 175-річчя НПУ імені М.П.Драгоманова.

